

EDUCAȚIA FINANCIARĂ PE ÎNȚELESUL TUTUROR

Revistă de promovare a educației financiare
Nr. 42 / 2023

Materialele cuprinse în această publicație reprezintă o diseminare a modului de abordare și implementare a proiectului de „Educație financiară” în unitățile școlare din țara noastră și se adresează elevilor, dascălilor, profesorilor, inspectorilor școlari, părinților, dar și altor autorități implicate în vederea aplicării bunei practici în domeniu.

Revista Educație Financiară pe Înțelesul Tuturor are ca scop:

- diseminarea informațiilor referitoare la implementarea la nivelul învățământului preuniversitar a educației financiare ca disciplină opțională la decizia școlii (CDȘ) sau ca disciplină integrată;*
- crearea unei atitudini pozitive la nivelul publicului țintă pentru receptarea informațiilor și mesajelor rezultate din proiect;*
- asimilarea mesajelor și informațiilor de către publicul țintă;*
- crearea unui capital de imagine pozitivă pentru instituțiile implicate în proiect în vederea comunicării cu succes a informațiilor și mesajelor referitoare la proiect.*

CUPRINS:

Editorial	1-3
Pași în istorie	4-5
Istorie bancară	6-7
Educație financiară	8-14
Matematică financiară	15-16

Coordonator: Ligia Georgescu-Goloșoiu
Tehnoredactare și grafică: Marilena Adet

*Mulțumim reprezentanților
BĂNCII NAȚIONALE a ROMÂNIEI
și ASOCIAȚIEI PENTRU PROMOVAREA
PERFORMANȚEI ÎN EDUCAȚIE
pentru sprijinul acordat în elaborarea
conținutului acestei publicații!*

ISSN: 2343 - 9920
ISSN-L: 2343 - 9920

*Puteți vizualiza revista pe site-ul www.appe.ro,
pe platforma e-learning <https://scoala.appe.ro>
și pe portalul <http://www.finzoom.ro/revista-educatia-financiara>.*

Editorial

Dragi cadre didactice,

iată că, anul școlar 2023-2024 tocmai a început și, cred că, ați primit deja toate auxiliarele curriculare de Educație financiară pentru cei peste 25.100 preșcolari și elevi, pe grupe de vârstă: preșcolari 4-5 ani, preșcolari 5-6 ani, elevi din clasa pregătitoare / clasa I / clasa a II-a și elevi de clasa a III-a și/sau a IV-a. Elevilor mai mari din învățământul gimnazial și liceal li s-a recomandat utilizarea platformei deschise e-learning <https://scoala.appe.ro>.

Și în acest an școlar costul tuturor auxiliarelor curriculare a fost suportat de Asociația pentru Promovarea Performanței în Educație (APPE), cu sprijinul partenerilor tradiționali Alpha Bank Romania SA, Banca Transilvania SA, CEC Bank SA, Garanti BBVA și Mastercard. Transportul gratuit al materialelor a fost asigurat de Fancurier SA. Editarea și tipărirea manualelor au fost realizate de Promidea S.R.L.

În anul școlar 2023-2024, proiectul național de educație financiară se va derula la nivelul întregului învățământ preuniversitar, cu respectarea cadrului legal realizat prin semnarea Protocolului de colaborare cu Ministerul Educației (link https://appe.ro/wp-content/uploads/2023/09/20230911_122751.pdf) și cu îndeplinirea activităților din anexa la acest protocol.

În baza art.3 lit. d) din Protocol, APPE a tipărit și a distribuit auxiliarele curriculare după obținerea avizului ministerului educației pe conținutul acestora.

Predarea acestui optional (curriculum la decizia școlii) / interdisciplinar / extracurricular se va realiza hibrid:

1. folosind auxiliarele curriculare fizice și rezolvând exercițiile;
 2. folosind platforma e-learning gratuită, atât pentru profesori, cât și pentru preșcolari și elevi:
- <https://scoala.appe.ro>. Pe această platformă, veți găsi auxiliarele digitale și interactive, pe grupe de vârstă.

**ASOCIAȚIA PENTRU
PROMOVAREA PERFORMANȚEI
ÎN EDUCAȚIE**

BANCA BT TRANSILVANIA®

ALPHA BANK

CEC Bank

Garanti BBVA

PROMidea

Protocolul de colaborare are drept scop organizarea și implementarea programului formal de EDUCAȚIE FINANCIARĂ și se adresează preșcolarilor, elevilor și profesorilor din învățământul preuniversitar și își propune obținerea performanței rezultate prin activitățile de educație financiară desfășurate.

Pentru derularea optimă a acestui proiect, aștept și opiniile dumneavoastră, precum și:

- pregătirea și participarea elevilor la Olimpiada Micilor Bancheri.
- pregătirea și derularea unor activități de educație financiară în cadrul proiectului internațional Global Money Week, proiect derulat anual în luna martie de către OECD.
- trimiterea unor exemple de buna practică, cu postarea acestora pe site-ul www.appe.ro.
- pregătirea unor activități de educație financiară cu ocazia sărbătoririi Zilei Educației Financiare din România, în data de 11 aprilie.
- participarea cu articole la elaborarea revistei trimestriale a proiectului.

Calendarul activităților de Educație financiară desfășurate în acest an școlar este:

- * **18-24 martie 2024** – Global Money Week, proiect inițiat și derulat de OCDE în parteneriat cu APPE și Ministerul Educației;
- * **11 aprilie 2024** - Ziua Educației Financiare din România;
- * **martie – mai 2024** - Olimpiada Micilor Bancheri pentru învățământul primar - Ediția a X-a;
- * **31 octombrie** - Ziua Internațională a Economisirii.

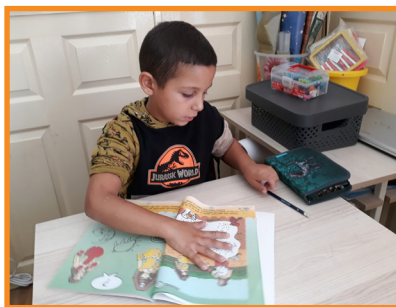
Vă doresc mult succes în acest an școlar!

Dr. Ligia Georgescu-Goloșoiu, Președinte APPE

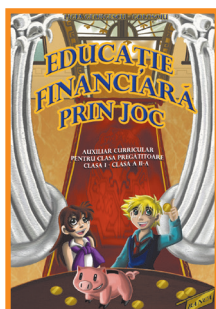

Exemple de bună practică - Activități de educație financiară

*clasa pregătitoare, Colegiul „Petru Maior”, Reghin
înv. Platon Elena Melania*

*clasa pregătitoare, Colegiul de Arte, Baia Mare
prof. Walter Cristina*

*clasa a IV-a, Școala Gimnazială „Samson Bodnărescu”, Gălănești, Suceava
prof. Bodnariu Mariuța*

VICTOR BONTESCU. un bancher necunoscut

Dinspre Munții Retezat, Țara Hațegului înfățișează călătorului unele din cele mai frumoase peisaje ale țării. Aici unde se îmbrățișează Ardealul cu Țara Românească, unde graiul românesc, studiat de lingvistul Ovid Densusianu ne trimite spre începuturile etnogenezei limbii noastre.

Într-o zonă atât de feerică a văzut lumina învățăturii una din personalitățile puțin cunoscute ale Transilvaniei și României, **Victor Bontescu**. Nepot, după mamă a cunoscutului pașoptist George Barițiu, acesta a urmat școala primară în Hațeg, apoi în Orăștie, la Blaj și mai apoi la Gimnaziul din Brașov. Studiile universitare le-a urmat la Facultatea de Drept din Budapesta. A devenit avocat, înscriindu-se și el în grupul intelectualității românești din Transilvania care dorea emanciparea materială și spirituală a națiunii lor. Trăia printre oameni și le cunoștea păsurile, nevoile și visurile lor de libertate și prosperitate.

În anii primelor iubiri a fost aplecat asupra scrisului, fiindu-i publicat un volum de poezii cu sprijinul revistei "Familia" de la Oradea a lui Iosif Vulcan, arătând o latură visătoare și idealistă. Această sensibilitate este vădită și în perioada sa activă, matură, prin articole pline de metafore și lirism. Mai avea un frate Fabiu Bontescu, tot avocat, care concentrat în armata Austro-Ungară, a căzut chiar în toamna anului 1914 pe frontul din Galiția. Un alt frate al său, Virgil Bontescu, încă de tânăr s-a arătat interesat de activitatea bancară lucrând la sucursala budapestană a Ustredna Banka din Praga, o bancă cehoslovacă apropiată comunității românești din Transilvania și care a finanțat discret mișcarea bancară românească prin forme de reescont având totodată în conducerea sa câteva personalități ale ardelenilor, printre care îl putem numi pe Sava Raicu. Virgil Bontescu, cu o sănătate precară nu a reușit să pună în practică experiența sa dobândită în practica de pe redevabilă piață financiară de la Budapesta, deși a fost printre fondaorii și conducătorii Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț din Cluj. Victor Bontescu mai avea o soră Veturia Bontescu căsătorită Papp. Și Victor Bontescu s-a implicat, ca mare parte dintre intelectualii din Hațeg, în dezvoltarea unei societăți bancare în Hațeg.

Victor Bontescu avea darul de a însufleți adunările populare la care participa și era apreciat de către țărani. Războiul l-a purtat și pe el pe front, dar ca avocat al curții marțiale, finalul luptelor găsimu-l pe frontul italian, alături de mulți dintre ficiorii de țărani români ardeleni care luptau pentru o cauză străină.

În preziua adunării populare de la Alba Iulia, când delegații românilor pregăteau proclamația, Victor Bontescu a fost cel care a propus inserarea în proclamație a urgenței unei reforme agrare radicale, necesară nu numai sub aspect economic dar și social și mai ales național.

Cea mai mare parte a proprietății agricole se afla în mâinile unei elite în mare parte maghiare, în timp ce marea masă a populației românești deținea proprietăți mici, fără o eficiență economică deosebită. Neavând o sursă de venit, din agricultură în care lucrau românii nu puteau avea nici o forță electorală și culturală semnificativă.

Pași în istorie

Ca șef al Resortului pentru agricultură și comerț din Consiliul Dirigent, constituit după 1 decembrie 1918, Victor Bontescu, împreună cu câțiva colaboratori, precum Vasile Osvadă și Petre Poruțiu au pus bazele noii reforme agrare. O poziție importantă în reformă o avea Banca Agrară o bancă nou înființată la Cluj, cu fonduri strânse de la rețeaua de bănci românești și alte fonduri românești (școlare și bisericești).

Banca pe care a condus-o în calitate de director executiv, după plecarea sa din Consiliul Dirigent, era menită să finanțeze reforma agrară, fiind o verigă între stat, expropriați și împroprietăriți.

De asemenea, din fondurile ce i se cuveneau și le administra din procesul de finanțare, băncii îi revenea sarcina de a finanța pe noii proprietari, de a-i înzestra cu inventar agricol, de a le asigura valorificarea recoltelor, de a crea și iniția noi întreprinderi care să valorifice produsele agricole prin procesare și vânzare mai eficientă. De asemenea, trebuia să participe cu capital și să finanțeze companii

vechi inclusiv pentru nostrificarea sau naționalizarea acestora (trecerea în proprietatea românilor). Banca trebuia să creeze și premisele dezvoltării unui sistem cooperatist de credit, consum și producție.

Din motive diverse, politice sau economice, o mare parte din toate aceste inițiative nu s-au realizat, dar Banca Agrară din Cluj a rămas până în 1947 una din băncile cele mai notorii din Transilvania în perioada interbelică.

Bontescu a plecat din bancă imediat ce a simțit că proiectul său nu mai avea viitor. A fost mereu preocupat de soarta agriculturii și țăranului român. Propunerile sale au fost uitate dar nevoile pe care el le-a identificat și le-a găsit o cale de soluționare au fost descoperite de alții, însă mult prea târziu.

Nevoia unei bănci a agriculturii s-a simțit în toată perioada interbelică, la fel și o bancă care să valorifice produsele agricole. De asemenea, Victor Bontescu a fost cel care a propus o formă de cadastrare a pământului după modelul ardelean, aspect care, în unele locuri chiar și azi după aproape un veac își mai caută rezolvarea.

Banca, în concepția lui Victor Bontescu trebuiau să continue tradiția altruistă a băncilor românești dinaintea Primului Război Mondial și poate mai puțin cea bazată exclusiv pe profit. Trebuia să încurajeze deopotrivă economisirea dar și folosirea chibzuită în sens productiv a creditului. Agricultură trebuia realizată cu mijloace moderne și în condiții de eficiență, care trebuiau promovate prin educație, prin constituirea de ferme model și a unei infrastructuri de valorificare eficiente.

Într-o zi de toamnă a anului 1933, la numai 54 de ani, Victor Bontescu a părăsit această lume, fiind înhumat în mirifica Țară a Hațegului, în paradisul tinereții sale.

*Dr. Septimiu Moga
Sucursala Regională Cluj a BNR*

ALPHA BANK

Istorie bancară

Expoziția “CELE DOUĂ FEȚE ALE MONEDEI” – o călătorie fascinantă în trecutul și arta Greciei antice

În data de 21 septembrie 2023, Alpha Bank Romania a inaugurat expoziția „Cele două fețe ale monedei. Mijloace de schimb - Capodopere ale artei”, organizată în cadrul **Muzeului Băncii Naționale a României**. Timp de jumătate de an, vizitatorii vor avea ocazia să exploreze și să înțeleagă mai bine istoria monedelor și rolul lor în societate, precum și importanța gestionării banilor și a economisirii.

Evenimentul expozițional a marcat 50 de ani de la înființarea Colecției numismatice Alpha Bank și a adus la București unele dintre cele mai rare și valoroase monede ale lumii. Prin intermediul celor 100 de piese, fiecare având propria poveste fascinantă, vizitatorii expoziției vor putea face o călătorie imaginară în lumea Greciei antice și a mitologiei grecești.

Pentru prima dată în România, publicul va putea admira una dintre primele monede emise vreodată, o hektă, realizată din electrum, un aliaj natural din aur și argint, bătută în Asia Mică - Ionia sau Lidia - între 630 și 600 î.Hr.

Totodată, expoziția prezintă primele monede grecești bătute în Aegina, monede folosite în tranzacții internaționale, cum sunt tetradrahmele Atenei cu bufniță pe revers și cele de tip Alexandru cel Mare sau monede din Callatis și din Histria.

Istorie bancară

ALPHA BANK

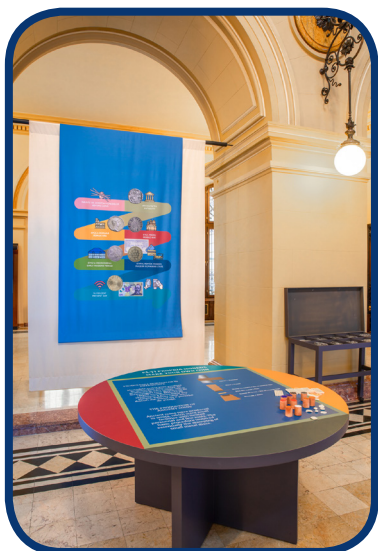

“Expoziția este un demers educațional pentru toate vârstele, care amintește, de asemenea, legăturile economice și culturale dintre Grecia și România și evoluția relațiilor comerciale de-a lungul timpului. Sperăm că pentru copii va fi o incursiune inedită în istoria monedelor și o oportunitate de a învăța despre rolul banilor în decursul timpului în societățile umane”, a declarat Sergiu Oprescu, Președinte Executiv al Alpha Bank Romania și Director General al Rețelei Internaționale Alpha Bank Group.

Expoziția este, totodată, o incursiune în lumea miturilor, pe tărâmul zeilor, al eroilor și ființelor fantastice, chipurile lui Zeus, Hera, Poseidon, Hercule sau Perseu putând fi admirate pe monede din aur, argint și bronz. Nu lipsesc reprezentările zeiței Atena și a bufniței, pasărea ei sacră, sau a prințesei feniciene Europa.

Una dintre secțiunile expoziției este dedicată persoanelor cu deficiențe de vedere, prezentând 10 dintre exponate și povestea acestora în limbaj Braille, iar copiii își vor putea face propriile monede pe care le pot lua ca suvenir, cu ajutorul unor ștanțe din argilă, după metoda de producere a meșteșugarilor din antichitate.

Colecția numismatică Alpha Bank însumează aproximativ 11.000 de monede din întreaga lume antică și 2.000 de piese de dată mai recentă (monede și bancnote, inclusiv cele emise de Banca Ioniană), fiind considerată una dintre cele mai importante din lume.

***Vă așteptăm cu drag sa vizitați expoziția
„Cele două fețe ale monedei. Mijloace de
schimb - Capodopere ale artei”
de la Muzeul Băncii Naționale a României!***

CEC Bank
Educație financiară

CEC Bank oferă un produs pentru tineri, cu rol de educație financiară, cu premii și recompense

CEC Bank SA organizează o campanie cu titlul “**Student free**”, care este destinată tinerilor cu vârsta între 18 și 24 de ani. Banca își propune să învețe tinerii cum să-și gestioneze cât mai bine banii iar, în acest demers, interacțiunea și comunicarea sunt 100% digitale. Pachetul “**Student free**” vine "on top" cu o soluție de gamification “**Play & Win**”, găzduită de aplicația de **Mobile Banking**.

Mulți tineri împlinesc vârsta de 18 ani încă din clasa a XII-a de liceu și uneori chiar mai devreme, din clasa a XI-a, astfel că, acest nou produs poate fi un instrument financiar extrem de potrivit pentru ei.

Cum educația financiară este o prioritate pentru CEC Bank, prin lansarea acestui nou produs, banca își propune să-i învețe pe tineri cum să-și gestioneze mai bine banii.

Astfel, tinerii sunt stimulați să câștige premii dacă economisesc, dacă își plătesc utilitățile, dacă fac diverse plăți cu cardul, fie direct la comercianți, fie pe internet sau prin intermediul aplicației de **Mobile Banking**.

În felul acesta, tinerii învață cum să-și gestioneze cât mai bine finanțele, printr-un sistem de puncte acumulate în urma tranzacțiilor efectuate, puncte pe care ulterior le pot converti în premii, bucurându-se astfel de recompense.

De asemenea, prin intermediul istoricului tranzacțiilor efectuate, tinerii își formează o imagine de ansamblu asupra modului în care sunt cheltuiți banii, economisiți sau împrumutați.

Educație financiară

CEC Bank

Cu alte cuvinte, cu un astfel de pachet de produse și servicii financiare de la CEC Bank, educația financiară nu este doar pură teorie ci această educație vine practic, văzând și făcând și... câștigând. Adică o educație financiară nu doar explicită, discursivă ci și una practică, implicită.

Servicii cu comisioane reduse sau chiar fără comisioane

Cu “**Student free**”, tinerii beneficiază și de anumite facilități, respectiv au toate serviciile incluse: **cont curent în lei și euro, card de debit Student Free, Internet Banking și Mobile Banking.**

Este important de subliniat faptul că pentru acest produs comisionul lunar este zero pentru administrarea lunară a pachetului dacă ai vârsta cuprinsă între 18 ani și 24 ani. Cu alte cuvinte, șase ani de gratuitate la comisionul de administrare. Mai mult decât atât, gratuitatea se poate prelungi și după 24 de ani, dacă tinerii au încasări lunare de venituri pe cardul menționat mai mari decât salariul minim net pe economie.

De asemenea, posesorii unui asemenea card nu plătesc comision la retragerile de la ATM-urile CEC Bank și ale multor bănci din România și Uniunea Europeană.

Vorbim despre un produs care formează și încurajează un comportament digital, fără drumuri la ghișeele băncii. Astfel, tinerii care au un card “**Student free**” au zero comision la plățile intrabancare în lei efectuate prin **Mobile/Internet Banking** precum și reducere cu 60% comparativ cu plățile de la ghișeu, pentru plățile interbancare în lei, efectuate prin **Mobile/Internet Banking**.

Dacă vă întrebați cât este dobânda, răspunsul este simplu - **dobânda este de 0,3% pe an** pentru sumele disponibile pe cardul **Student Free**.

Nu în ultimul rând, posesorii au **posibilitatea de a câștiga premii**, dacă economisesc, dacă fac plăți sau schimburi valutare, dacă își plătesc facturile de utilități sau achiziționează vigneta, dacă recomandă beneficiile pachetului prietenilor/colegilor.

**Nu trebuie uitat însă că,
pentru acest card,
vorbim despre o campanie,
care se desfășoară în perioada
29 septembrie 2023 – 27 septembrie 2024,
adică până în toamna anului viitor.**

Mecanismul campaniei, precum și premiile care pot fi câștigate se găsesc pe site-ul CEC Bank SA la link:

https://www.cec.ro/sites/default/files/inline-files/regulament_student_free_0.pdf

**Dragi tineri, vă așteptăm să
participați la campania noastră și
vă dorim mult succes!**

EDUCAȚIA FINANCIARĂ, pilonul stabil al bunăstării financiare

Dragi cititori ai revistei “**EDUCAȚIE FINANCIARĂ PE ÎNȚELESUL TUTUROR**” suntem onorați să fim partenerii **Asociației pentru Promovarea Performanței în Educație** încă din anul 2016 și să vă susținem în parcursul vostru de a vă construi cunoștințe solide în domeniul educației financiare, și a vă îmbunătăți relația cu finanțele.

Este deosebit de reconfortant să observăm cum această revistă a devenit un pilon al educației financiare în România. Echipa **Garanti BBVA** are privilegiul de a contribui la promovarea educației financiare și de a susține această inițiativă minunată. Suntem mândri de faptul că, datorită acestui parteneriat și a eforturilor continue, reușim să aducem lumina asupra unei teme atât de esențiale pentru bunăstarea voastră financiară.

Colaborarea noastră cu Revista **EDUCAȚIE FINANCIARĂ PE ÎNȚELESUL TUTUROR** nu se oprește la simpla promovare a conținutului educativ. Susținerea inițiativelor din acest domeniu, dintre cele mai diverse, precum *Olimpiada Micilor Bancheri*, concursurile „*Pușculița cu surprize*”, „*O oră de educație financiară în școală*” sau manualele de educație financiară sunt doar câteva exemple de proiecte de succes, care și-au adus contribuția la îmbunătățirea educației financiare pentru întreaga comunitate, arătând dedicarea și implicarea noastră continuă. Educația financiară nu este doar o preocupare de moment.

Susținem toate aceste inițiative deoarece ne dorim să îi ajutăm pe copii să afle cât mai devreme de unde vin banii, cum să îi gestioneze, cum să îi cheltuiască cu înțelepciune și cum să fie capabili să facă diferența între nevoi și dorințe și cum să seteze obiective de economisire.

Este important să spunem că, înainte de a fi cheltuiți, banii trebuie câștigați.

Ei trebuie să înțeleagă că primești o anumită sumă de bani de fiecare dată când muncești și că aceasta trebuie să acopere elementele esențiale, cum ar fi hrană, haine, facturi, etc.

Ține de noi să le arătăm care sunt cele mai importante lucruri pe care își pot cheltui banii.

Educație financiară

A învăța să economisești este o lecție vitală. Economisirea mai înseamnă și independență financiară - economisim și pentru liniștea interioară, căci te simți altfel când știi că ai bani puși deoparte. Iar pentru copii, pușculițele pot fi cel mai bun prieten. Pot ține evidența banilor pe care îi economisesc și pot vedea cum se înmulțesc pe măsură ce economisesc.

Contribuția părinților este vitală în tot acest proces. De exemplu, dacă pentru fiecare 5 lei economisiți de copil, părinții îl pot motiva cu o “dobândă” de 5 lei sau cât doresc, această simplă acțiune poate reprezenta începutul relației cu economisirea, familiarizându-i pe cei mici nu doar cu motivele pentru care este bine să economisești, dar și cu ideea unui venit pasiv din dobânzi.

Garanti BBVA vine în sprijinul părinților și le oferă soluția perfectă pentru economisire, **Economus**, contul de economii care îi ajută să strângă bani și la care pot avea acces oricând, pentru momentele în care vor să trimită copiii într-o tabără de vară sau să le plătească un curs opțional de chitară, pictură, sau arte teatrale.

De asemenea, au posibilitatea de a face planuri pe termen mai lung și să aleagă un depozit la termen cu rată fixă, astfel dobânda va rămâne neschimbată pe toată durata depozitului, pentru când vor merge copiii la studii, sau pentru alte planuri îndrăznețe pentru care au nevoie de mai multe resurse.

Suntem bucuroși să continuăm să vă oferim sprijin și pe mai departe cu informații din sfera educației financiare, precum și produse dedicate. Acest angajament de lungă durată și colaborarea constantă cu Revista „EDUCAȚIE FINANCIARĂ PE ÎNȚELESUL TUTUROR”, ne-au permis să asistăm la dezvoltarea și succesul acestora, dar și a unei generații mult mai informate financiar.

Ne place să credem că pușculițele voastre sunt mai pline și că planurile voastre de viitor sunt mai aproape de realizare, datorită însușirii informațiilor din domeniul educației financiare oferite de-a lungul timpului.

**Până data viitoare,
vă dorim să vă îmbogățiți tolba cu informații financiare
și să aveți pușculițele și conturile cât mai pline!**

*Cu apreciere,
Echipa Garanti BBVA!*

CONTINUITATE în educația financiară

De ce "Educație financiară"?

Educația financiară e un răspuns didactic la nevoia învățării durabile a copiilor. Domeniul disciplinei le asigură sensul de care au nevoie, pentru a se implica și pentru a înțelege ceea ce învață, prin multiplele resurse pe care le are și, mai ales, prin permanenta ancorare în realitate. Includerea activităților din domeniul educației financiare în activitatea didactică, asigurarea interdisciplinarității prin transferul de cunoștințe de la o disciplină la domeniul financiar-bancar, predarea disciplinei opționale „Educație financiară” au reprezentat un demers firesc, pentru că temele le sunt apropiate, iar copiii identifică nevoia de a discuta despre ceea ce văd în jurul lor.

Sunt și ei implicați în gestionarea banilor, alături de părinți. Văd banii, sunt curioși, întreabă, află de valoarea monedelor și a bancnotelor, de mici. Merg la cumpărături cu părinții, își manifestă dorința de a cumpăra și ei, sau de a li se cumpăra jucăriile și dulciurile preferate.

De aici, până la a organiza diverse activități atât în familie, cât și în școală, cu scopul unei educații financiare, nu e decât un mic pas.

Jocul de rol "Cumpărător-vânzător" se practică deseori atât pentru dezvoltarea comunicării, cât și pentru a înțelege modul de folosire a banilor.

Pușculița e mult folosită acasă de copii, pentru a economisi bani. În multe situații, copiii spun că din economiile lor pot cumpăra cărți, rechizite, sau chiar să susțină financiar diverse excursii școlare.

Coșul de cumpărături – calculul matematic al unor costuri: rechizite, alimente, haine și întocmirea listei de cumpărături sunt un exemplu de planificare a cheltuielilor. Copiii învață să aleagă un produs, să urmărească prețurile, să aprecieze calitatea produselor.

"Banii copiilor" sunt bilețele de diferite mărimi, rupte din caiete, din care confecționează bancnote pentru jocurile lor. După felul în care scriu valoarea bancnotelor, putem aprecia cât de bine cunosc valoarea banilor reali.

Cum a ajuns educația financiară disciplină de studiu în școli?

Educație financiară s-a făcut dintotdeauna în școală, dar nu în cadrul unei discipline distincte. Matematica, în primul rând, a fost cea care, prin exercițiile și problemele specifice din cadrul capitolului "Unități de măsură" oferea destul de multe posibilități elevilor să utilizeze un limbaj din domeniul financiar și, mai ales, să creeze situații de învățare pentru ca ei să înțeleagă mecanismul pieței, al economisirii și gestionării banilor.

Apariția unor instituții sau ONG-uri din domeniul financiar-bancar care au promovat necesitatea studiului aprofundat al domeniului, încă din clasele mici, au dus la apariția Programei școlare aprobate de Ministerul Educației în 2013. De un real sprijin în aplicarea programei de educație financiară, au fost auxiliarele didactice **"Educație financiară prin joc", "Educație financiară – Banii pe înțelesul elevilor"**, elaborate de "Asociația pentru promovarea performanței în educație".

Rezultate ale studierii "Educației financiare" în școală

Am fost alături de ideea promovării educației financiare, fie ca disciplină de studiu, fie ca activități extracurriculare, în cadrul școlii, încă de la debutul disciplinei ca opțional. Am lucrat constant cu elevii la acest domeniu, am folosit auxiliarele didactice, am folosit și alte resurse didactice. Am avut rezultate frumoase, obținând în 2018 la ediția a V-a a "Olimpiadei micilor bancheri", Premiul special "Inovație în educația financiară", acordat de Mastercard, cu proiectul "Asociația copiilor întreprinzători – Time is money".

<https://appe.ro/2018/01/olimpiada-micilor-bancheri-editia-a-v-a-2018/>

<https://www.smark.ro/articol/42608/mastercard-sustine-cea-de-a-v-a-editie-a-olimpiadei-micilor-bancheri>

Pe termen lung, elevii au posibilitatea să aleagă din tot ce școala le oferă, acele informații pe care le consideră necesare pentru etapele de dezvoltare a carierei. Cu siguranță, educația financiară reprezintă un domeniu fundamental în formarea elevilor ca tineri pregătiți pentru provocările actuale. E nevoie de o sensibilizare a generației pe care o formăm acum, pentru a deveni mai responsabilă în economisirea și gestionarea banilor, pentru luarea unor decizii în identificarea și urmărirea intereselor profesionale.

Educația financiară și competențele cheie

• Comunicare în limba maternă

Studiul educației financiare asigură din plin pretexte de comunicare eficientă, oferă elevilor mici posibilitatea îmbogățirii vocabularului cu termeni specifici, din domeniul financiar-bancar.

De la primele lecții elevii sunt captivați. Ei fac cunoștință cu modul în care se făcea schimbul de mărfuri odinioară, istoria banilor, trecutul circulației monetare, în comparație cu prezentul, care utilizează mijloace și tehnici bancare moderne. Toate aceste lecții sunt, de fapt, povești pentru copii, dar povești reale, pe care le tratează cu multă implicare.

Educație financiară

• Comunicare în limbi străine

În ciclul primar elevii studiază o limbă străină care le asigură familiarizarea cu termeni uzuali. Printre primele cuvinte pe care le învață în limba engleză sunt: "money", "bank", iar utilizarea internetului, facilitează învățarea unei limbi străine. "Global money week" este o modalitate prin care elevii valorifică ceea ce au învățat la "Educație financiară", dar și de aprofundare a vocabularului în limba engleză.

• Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii

Domeniul financiar-bancar se bazează pe o bună cunoaștere a matematicii, iar pentru elevi, e cel mai bun argument: pentru o carieră de economist, contabil, mai târziu, e nevoie să se dedice studiului matematicii din clasele mici. Ei sunt atrași de tehnologii. Îmbinând jocul cu învățătura, trec la etapa în care învață conștient, învață din dorința de a reuși în viață și, încurajați de cei din jur, încep să descopere domeniul tehnic.

• Competența digitală

Tehnologia pătrunde în viața copilului de la vârste mici. Copiii folosesc telefonul mobil, tableta, calculatorul și, treptat, se obișnuiesc să folosească diverse aplicații, cunosc de la vârste mici cardul bancar și știu ce pot să facă cu acesta. Activitățile din școală, cu conținut financiar-bancar, vin în sprijinul formării și dezvoltării competenței digitale și a utilizării responsabile a internetului. Platformele educaționale reprezintă resurse atractive pentru copii, având posibilitatea să exerseze deprinderile de utilizare a tehnologiei digitale și de învățare cu ajutorul acesteia.

<https://appe.ro/platforma-scoala-app-e-ro/inscriere-platforma-invata-mant-prescolar-si-primar/>

• Competența de a învăța să înveți

Competența evidențiază aspecte legate de starea de bine, individualitatea, creativitatea copilului, dar și ce îl motivează pentru a învăța, pentru a se implica cu încredere că tot ceea ce învață, va avea un efect pozitiv asupra lui. Educația financiară conduce copilul spre rigoarea pe care o impune domeniul financiar-bancar și îl ajută în organizarea activităților de învățare.

• Competențe sociale și civice

Copiii vin în școală cu abilități de relaționare cu ceilalți, dar și cu abilități de control comportamental, de a-și înțelege propriile emoții și de a și le exprima adecvat. Pe parcursul activităților, copiii vor învăța și exersa componente ale interacțiunii sociale. Educația financiară poate fi suport pentru activități care asigură înțelegerea de copii a relației dintre situație și comportament, sau dintre comportament și consecințe.

Cum împărțim jucăriile, pentru a se evita un conflict. Toți copiii pot folosi jucării din sala de clasă, așa cum toți oamenii care muncesc, sunt retribuiți pentru munca lor.

Cum așteptăm politicos la rând, asemeni modului cum toți oamenii așteaptă la casieria magazinului, pentru a plăti cumpărăturile.

Cum negociem? Atunci când copiii vor să convingă părinții că au nevoie de un obiect special care are un preț cam mare, învață și să renunțe la altceva. De exemplu, dacă vor o bicicletă, ar fi bine să renunțe la cumpărarea unui telefon.

• Spirit de inițiativă și antreprenoriat

Copiii învață despre călători și călătoriile care i-au făcut celebri, despre marile descoperiri și invenții, la diverse discipline din ciclul primar. În cadrul "Educației financiare" se pot realiza prezentări despre întreprinzători și ideile lor de afaceri, sau elevii să experimenteze diverse roluri prin care să-și prezinte o idee de afacere. Copiii se implică în proiectele clasei, ale școlii, atunci când rolul pe care îl primește consideră că îl poate îndeplini, de exemplu: pregătirea unei serbări, documentarea, organizarea unei excursii.

• Sensibilizare și exprimare culturală

Copiii sunt foarte creativi. În scurte texte ei descriu situații posibile la bancă, la magazin, în excursie, pe care le pot transforma în mici scenete.

Posibilitatea exprimării culturale, aprecierea celor din jur le dau încredere, iar încrederea în ei înșiși, vor forma copii bine pregătiți și capabili de adaptare la schimbare.

Educația financiară, la a treia generație de elevi

Cu a treia generație de elevi, am început călătoria prin labirintul educației financiare, în ton cu jocurile specifice clasei pregătitoare. După curiozitatea firească a explorării cărții "**Educația financiară prin joc**", am făcut prima aplicație: "**La librărie**". Copiii și-au cumpărat câte o carte

de colorat, familiarizându-se cu banii și gestionarea lor. Au studiat prețul cărții, au comparat prețul cu suma disponibilă, au fost atenți la restul primit, iar rezultatul activității s-a văzut în bucuria unei reușite.

Educația financiară e parte integrantă a parcursului lung și uneori dificil, pe care copilul îl face. Misiunea mea e să mă alătur optimismului fiecărui copil și să-l însoțesc pe drumul cunoașterii.

*prof. Platon Elena Melania
Colegiul „Petru Maior” Reghin*

PRIMII PAȘI către educația financiară...

Cântecul în culoare al toamnei a marcat începutul călătoriei către tainele cunoașterii și a adus bucurie în clasa noastră prin intermediul „Asociației pentru promovarea performanței în educație”.

Elevii clasei I C, de la **Școala Gimnazială nr. 3, Slobozia, județul Ialomița**, au primit cu entuziasm surpriza din coletul magic „**Manualul de Educația financiară prin joc**”, exprimându-și curiozitatea de a porni în aventură, alături de personajele cărții „*Moneda*”, „*Pușculița*”, „*Cocoșul*”, „*Pinocchio*”, „*Ionuț*” și „*Alexandra*”.

Anul acesta, ne-am propus să oferim un plus de valoare lecțiilor noastre de matematică dezvoltare personală și nu numai...

Fie că vrem sau nu, copiii aud și învață despre bani de la părinți, de la cei din jur sau diferite device-uri pe care le folosesc zilnic, iar obiceiurile financiare se vor transmite implicit și vor forma pe viitor un stil de viață al acestora. De aceea, consider că ideea implementării studiului educației financiare la grădiniță și clasele primare este absolut necesară.

Este important ce fel de mesaje se transmit copiilor în privința banilor, să comunicăm cu cei mici și să ne asigurăm că știu ce înseamnă banii, veniturile și cheltuielile, precum și rolul economiilor în viața oamenilor.

Astfel, banii nu mai reprezintă simple monede de schimb, ci impun responsabilitate, economie și oferirea încrederii că însuși copiii pot gestiona un buget al lor.

Nu în ultimul rând, un aspect important este evaluarea rezultatelor. Poate că într-o lună reușim însă să economisim mai mult, iar în cealaltă deloc. Trebuie să fim precauți și să depistăm motivele care ne-au ajutat sau ne-au împiedicat. Poate nu ne-am organizat bine sau am folosit economiile pentru a face o investiție.

Cei mici vor fi mult mai atenți la propriile economii dacă îi implicăm în procesul de evaluare și vor vedea cu ochii lor rezultatele.

Altfel spus, pentru elevi, educația financiară poate fi chiar distractivă dacă reușim să găsim modalități originale și amuzante prin care să le captăm atenția.

Manualele elaborate și puse la dispoziție de APPE vin în sprijinul cadrelor didactice oferind resurse variate care pot duce la dezvoltarea unor competențe atât de folositoare copiilor pentru adaptarea la climatul societății în care trăim.

Suntem bucuroși că avem oportunitatea de a le folosi și avem deschiderea de a colabora și de a ne dezvolta împreună!

prof. Panait Mirela-Ramona

Matematică financiară

PROBLEME... FINANCIARE

Educația financiară se studiază la învățământul primar și interdisciplinar cu matematica financiară. Iată că vă sugerăm câteva probleme de rezolvat pentru clasele a II-a și a III-a.

CLASA a II-a

€ 1. Mirela și Florin vor să cumpere o enciclopedie care costă 78 lei. Dacă Mirela are 27 lei, iar Florin cu 13 lei mai mult decât sora sa, de câți bani mai au nevoie pentru a cumpăra enciclopedia?

101 II

£ 2. Din cei 100 lei pe care îi avea, mama a cumpărat 2 kg de mere a 3 lei/kg, 5 kg de vânată a 2 lei/kg și 4 kg de ceapă a 4 lei/kg. Cu ce rest a rămas mama după ce a făcut piața?

101 89

\$ 3. În pușculița Teodorei se află 1 bancnotă de 500 lei, 1 bancnotă de 200 lei, 1 bancnotă de 100 lei, 2 bancnote de 50 lei, iar restul până la 1000 lei sunt în bancnote de 10 lei. Câte bancnote de 10 lei sunt în pușculița Teodorei? (calculați utilizând imaginile).

10 bancnote

¥ 4. Dinu vrea să economisească bani pentru a merge într-o tabără în vacanța de vară. El a primit de la mama 200 lei, de la bunici 300, iar de la unchiul lor încă 200. Câți bani ar mai trebui să economisească, dacă tabăra costă 950 lei?

101 50 lei

@ 5. În câte monede de 50 bani pot schimba o bancnotă de 5 lei? Dar una de 10 lei? (calculați utilizând desene sugestive sau monede reale)

10 monede; 20 monede

“Aniversări” - MATEMATICA ÎN VIAȚA NOASTRĂ

CLASA a III-a

1. Eva își aniversează ziua și vrea să își servească colegii cu multe dulciuri. Știind că ea are 25 de colegi și că o napolitană, costă 2 lei, o ciocolățiță 3 lei, o acadea 2 lei și 50 de bani și o punguță cu jeleuri 1 leu și 50 de bani, ce poate cumpăra pentru ea și colegii ei cu 120 de lei? *(Răspuns: 26 de napolitane sau 26 de ciocolățele sau 26 de acadele sau 26 de punguțe cu jeleuri sau 26 de napolitane și 26 de acadele sau 26 de napolitane și 26 de punguțe cu jeleuri sau 26 de ciocolățele și 26 de punguțe cu jeleuri sau 26 de acadele și 26 de punguțe cu jeleuri)*
2. Tania vrea ca de ziua ei să își servească cei 21 de colegi cu bomboane, ciocolățele și sucuri. Știind că o cutie cu bomboane costă 13 lei și are 15 bomboane, o ciocolățiță costă cu 7 lei mai puțin decât predecesorul prețului unei cutii cu bomboane, iar un suc cât jumătatea dublului prețului unei ciocolățele, aflați câți lei plătește Tania pentru a cumpăra ce își dorește pentru ea și colegii ei. *(Răspuns: 246 lei)*
3. Doru face cumpărături pentru ziua lui într-un magazin în care este următoarea ofertă: la fiecare 4 produse cumpărate, unul este gratis. El cumpără pentru el și pentru cei 24 de colegi câte un baton cu ciocolată la prețul de 3 lei bucata, câte o sticlă cu suc care are prețul cât succesul succesului prețului unui baton cu ciocolată și câte un pachet cu biscuiți care costă cât un sfert din cât costă împreună un baton cu ciocolată și o sticlă de suc. Cât plătește Doru pe toate produsele cumpărate? Dacă nu avea oferta magazinului, cât ar fi plătit? *(Răspuns: 200 lei, 250 lei)*
4. Mihai vrea să își cumpere de ziua lui un joc video care costă 344 de lei. El are în pușculiță 4 bancnote a câte 10 lei, 6 bancnote a câte 5 lei, 9 bancnote a câte 1 leu și 16 monede a câte 50 de bani, mama îi dă cât dublul răsurnatului sumei pe care o are Mihai, iar tata îi dă cu 49 de lei mai puțin decât predecesorul sumei dată de mama. Îi ajung banii pentru joc lui Mihai? *(Răspuns: da, 349 lei > 344 lei)*
5. Mama cumpără pentru ziua Danei (care împlinește 10 ani) multe lucruri pentru cei 20 de copii prezenți la petrecere. Iată lista mamei:
 - coifuri pentru petrecere a câte 9 lei și 50 de bani fiecare;
 - farfurii cu unicorni, 10 bucăți într-un pachet, 13 lei un pachet;
 - pahare de unică folosință ...cu unicorni, 15 de pahare într-un pachet a câte 12 lei pachetul;
 - șervețele ...cu unicorni, 15 bucăți într-un pachet a câte 6 lei și 50 de bani pachetul;
 - lingurițe, 20 de bucăți într-un pachet a câte 8 lei pachetul;
 - baloane, 10 bucăți într-o punguță a câte 7 lei și 50 de bani punguța;
 - baloane mari cifrele vârstei Danei, a câte 9 lei și 50 de bani fiecare;
 - 10 pizze mari a câte 45 de lei fiecare;
 - 40 de sucuri a câte 6 lei fiecare;
 - 4 kg de prăjituri asortate a câte 23 de lei / kg;
 - tortul- 3 kg și jumătate a 44 lei /kg.
 Câți lei a plătit mama pentru petrecerea Danei? *(Răspuns: 1231 lei)*

MIC GLOSAR DE TERMENI FINANCIAR - BANCARI

client bancar (engl. banking client/customer) - în cel mai larg sens, astfel încât să includă, fără a fi limitativ: orice beneficiar direct sau indirect al unui cont de disponibilități, de depozit, de credit sau al unui alt cont prin care sunt derulate operațiuni care implică primirea sau distribuirea de fonduri, orice persoană sau entitate care este beneficiarul real al tranzacțiilor derulate de intermediarii de profesie, cum ar fi organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, fondurile de pensii ori alte entități ale căror active sunt administrate de societăți de administrare, beneficiarul real al tranzacțiilor derulate prin conturile administrate de avocați, societăți de valori mobiliare, agenți de bursă pentru clienții acestora, beneficiarul real al tranzacțiilor derulate prin conturi deschise pe numele unui împuternicit sau al unei persoane interpușe, băncile corespondente, precum și orice persoană împuternicită să opereze în conturile unui client al băncii, în conformitate cu reglementările bancare din România.

În conformitate cu reglementările bancare din România, conceptul de client bancar include orice persoană fizică, juridică sau entitate fără personalitate juridică ce are deschis la bancă un cont prin care sunt derulate operațiuni care implică primirea sau distribuirea de fonduri, orice persoană fizică, juridică sau entitate fără personalitate juridică în numele căreia este deschis un astfel de cont, precum și orice persoană fizică, juridică sau entitate fără personalitate juridică ce are legătură cu o tranzacție financiară în care banca este implicată și care poate genera un risc reputațional sau de altă natură pentru aceasta.

cod personal de identificare aferent unui card (engl. Personal Identification Number - PIN) – este codul personal atribuit biunivoc de către emitent unui deținător de card, cod care permite identificarea deținătorului cardului atunci când se utilizează un terminal; atunci când plata cu card se poate face prin transfer electronic de date, PIN poate fi considerat echivalentul electronic al semnăturii utilizatorului cardului.

comercianți (engl. traders) - în baza legii, reprezintă persoanele fizice care exercită în mod obișnuit acte de comerț, societățile comerciale, regiile autonome și organizațiile cooperatiste.

Comisie Europeană (engl. European Commission) – este o instituție a U. E. înființată în anul 1967 (pentru cele trei Comunități Europene de la acel moment) care elaborează propuneri pentru noi reglementări UE (pe care le prezintă Parlamentului European și Consiliului UE pentru adoptare), care se asigură că deciziile UE sunt aplicate în mod corespunzător și care supraveghează modul în care sunt cheltuite fondurile UE. Alături de Curtea de Justiție a Uniunii Europene se asigură că legislația aplicabilă tuturor statelor membre ale UE este aplicată în mod corespunzător și că prevederile TFUE sunt aplicate în totalitate.

Comunitatea Europeană (engl. European Community) – este comunitatea care a fost înființată la Roma sub numele de Comunitatea Economică Europeană (CEE), la data de 25 martie 1957, de către cele șase state membre (Belgia, Germania, Franța, Italia, Luxemburg, Olanda) ale Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO). Constituirea CE a avut la bază Tratatul privind constituirea Comunității Europene. Denumirea sa inițială a fost Tratatul privind constituirea Comunității Economice Europene, actul având însă și alte denumiri uzuale, cum ar fi “Tratatele de la Roma” sau “Tratatul CEE” Clauzele tratatului au fost elaborate în cea mai mare parte în cadrul Conferințelor de la Bilderberg. Concomitent cu CE s-a constituit și Comunitatea Europeană a Atomului (CEA, astăzi EURATOM). Împreună cu CECO (constituită deja din 1951) au apărut atunci trei comunități, numite și Comunitățile Europene. Prin Tratatul de fuziune au fost puse bazele unor organe comune de conducere, printre acestea numărându-se Comisia și Consiliul unic. Constituită inițial pe o perioadă limitată la 50 de ani, CECO a fost integrată în CE în anul 2001 prin Tratatul de la Nisa (intrat în vigoare în 2003). CECO nu mai este deci o instituție de sine stătătoare. Odată cu constituirea Uniunii Europene (UE), s-a schimbat și denumirea CEE în “Comunitatea Europeană”, urmând ca “Tratatul CEE” să devină “Tratatul CE”. Aceste schimbări au exprimat transformările calitative suferite de CEE de la o simplă comunitate economică la o uniune politică. Cu toate acestea, existența celor trei comunități subsidiare (CECO, CEA, CE) nu a avut nimic de suferit în urma acestei noi denumiri, deoarece aceasta nu presupunea și unificarea formală a celor trei comunități.

**ASOCIAȚIA PENTRU
PROMOVAREA PERFORMANȚEI
ÎN EDUCAȚIE**

ISSN: 2343 - 9920
ISSN-L: 2343 - 9920